

Jiří Flousek (1957–2022)

W dniu 14.11.2022 odszedł RNDr. Jiří Flousek, wybitny czeski ornitolog i obrońca przyrody, członek Rady Naukowej „Ptaków Śląska”. Urodził się 23.08.1957 w Náchodzie, gdzie w latach 1972–1976 uczył się w gimnazjum, a następnie w latach 1976–1981 studiował biologię na Uniwersytecie Karola w Pradze i zakończył je uzyskaniem stopnia doktora nauk przyrodniczych. Dzień 14.09.1981 był przełomową datą w życiu młodego absolwenta biologii, który już jako kilkunastolatek interesował się przyrodą – został przyjęty do pracy w dyrekcji czeskiego Karkonoskiego Parku Narodowego i pozostał wierny tej instytucji aż do emerytury, na którą odszedł latem 2022 r. Początkowo objął stanowisko zoologa-konserwatora przyrody w dziale ochrony przyrody. W tamtym czasie był to jedyny czeski park narodowy. W 1992 r. został kierownikiem działu ochrony przyrody, a od kwietnia 1994 r. wicedyrektorem Parku. Jeszcze w pierwszych latach pracy, z własnej inicjatywy, nauczył się języka angielskiego, co po zmianie ustroju zaowocowało jego działalnością w ramach Konwencji Bońskiej i Konwencji Ramsarskiej, gdzie reprezentował swój kraj.

Już na początku swojej pracy w Parku oprócz wykonywania obowiązków administracyjnych i dydaktycznych rozpo-

czął badania ornitologiczne wytyczając 11 transektów do monitorowania awifauny i kontynuował tę pracę przez prawie 40 lat. W latach 1990. z inicjatywy Jiříego Flouska został zapoczątkowany cykl badań atlasowych (1991–1994 i 2012–2014) na całym czesko-polskim obszarze Karkonoszy, prowadzony przez ornitologów czeskich i polskich, przy użyciu jednolitej metodyki. Był to unikalny przykład badań transgranicznych na skalę Europy. W efekcie powstało m.in. wielkie czesko-polskie dzieło: Ptaki Karkonoszy – Atlas Ptaków Łęgowych napisane wspólnie z Bożeną Gramsz i Tomášem Telenským. Jiří był autorem i współautorem kilkunastu publikacji naukowych z dziedziny ornitologii, w tym publikowanych po angielsku w czasopismach o zasięgu międzynarodowym. Często cytowana jest jego praca o spadku liczebności populacji górskich ptaków w Europie. Jego zainteresowania naukowe obejmowały też nietoperze i drobne ssaki i publikował na ten temat artykuły. Był redaktorem rocznika „Prunella”. Uczestniczył w wielu międzynarodowych projektach; m.in. w projekcie dotyczącym planu zarządzania obszarami chronionymi w Gruzji. Przez całe swoje dorosłe życie był związany z Karkonoszami: poznawaniem ich przyrody i walką o jej ochronę. Lubił jednak też

podróżować. Zwłaszcza urzekała go daleka północ i wysokie góry. Badał rybitwy na Spitzbergenie, podróżował do Ladakhu (wyżyna między Himalajami a Karakorum) i do Tybetu. Angażował się w działalność stowarzyszenia „Czesi wspierają Tybet” mającym na celu pomoc represjonowanym przez rząd chiński Tybetańczykom. Z żoną Zdenką byli współtwórcami stowarzyszenia „Namaste Nepal”, które miało na celu pomaganie biednym mieszkańcom tego kraju.

Jako członek Rady Naukowej Karkonoskiego Parku Narodowego i stały bywalec w Karkonoszach wielokrotnie spotykałem się z Jiřím i zawsze byłem pod wra-

żeniem jego życzliwości i chęci do współpracy międzynarodowej.

W czasie wiosennego wyjazdu do Gruzji i Armenii w 2021 roku pojawiły się objawy nieznannej choroby, która wkrótce przykuła go do szpitalnego łóżka; medycyna okazała się bezradna i odszedł pozostawiając żonę, córkę, dwóch synów i wnuki. We wspomnieniach o nim czescy przyjaciele napisali bardzo trafne zdanie, że był to człowiek o szerokich zainteresowaniach i niezłomnych zasadach, który żył swoją pracą, będącą jednocześnie jego hobby i misją.

Żegnaj Jiří.

Andrzej Dyrz

Fot. 1. Jiří Flousek (fot. K. Antořová)

Photo 1. Jiří Flousek